

FI Dnr 18-22470

Finansinspektionen
Box 7821
SE-103 97 Stockholm
[Brunnsgatan 3]
Tel +46 8 408 980 00
Fax +46 8 24 13 35
finansinspektionen@fi.se
www.fi.se

SLUTSKRIVELSE

Sammanfattning av undersökningen och slutsatserna

Finansinspektionen har under hösten 2018 genomfört en webbaserad enkätundersökning om hur försäkringsföretagen har införlivat de fyra centrala funktionerna i sitt företagsstyrningssystem efter ikraftträdandet av Solvens 2-regelverket.¹ Med de centrala funktionerna avses riskhanteringsfunktionen, funktionen för regelefterlevnad, aktuariefunktionen och funktionen för internrevision.

Finansinspektionen har utifrån enkätundersökningen konstaterat brister av såväl funktionsövergripande som funktionsspecifik karaktär.

Finansinspektionen uppmanar försäkringsföretagen att baserat på de iakttagelser som inspektionen beskriver i slutskrivelsen identifiera och hantera eventuella brister i det egna företaget. Finansinspektionen kan inom ramen för den löpande tillsynen komma att följa upp att bristerna är åtgärdade.

De funktionsövergripande iakttagelserna berör ett flertal försäkringsföretag och avser processen för lämplighetsbedömning samt funktionernas beslutsfattande roll i diverse verksamhetskommittéer.² De funktionsspecifika bristerna avser bristfällig efterlevnad av vissa av regelverkets krav som avser enskild funktion. Dessa brister avser bl.a. funktionernas planer, riskbedömningar, granskningsansatser och rapporteringsrutiner.

---

¹ Med Solvens 2-regelverket avses implementeringen av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG av den 25 november 2009 om upptagande och utövande av försäkrings- och återförsäkringsverksamhet (S2-direktivet) i försäkringsrörelselagen (2010:2042) (FRL) och Finansinspektionens föreskrifter samt Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens II) (S2-förordningen) och Eiopas tillhörande riktlinjer.

² Med "kommitté" avser Finansinspektionen i denna undersökning diverse grupperingar inom försäkringsföretagets organisation som har till uppgift att behandla och besluta i frågor avseende den operativa verksamheten.

De försäkringsföretag som deltagit i undersökningen får genom denna slutskrivelse en gemensam återkoppling av de viktigaste iakttagelserna. Finansinspektionen lämnar alltså inte någon individuell återkoppling till det enskilda företaget. Syftet med slutskrivelsen är att sprida information om väsentliga iakttagelser, att de företag som inte uppfyller krav i regelverket ska åtgärda bristerna samt att skapa medvetenhet kring vikten av ändamålsenligt införlivade centrala funktioner i ett försäkringsföretags företagsstyrningssystem.

Undersökningen baseras på bestämmelser i försäkringsrörelselagen (2010:2043) (FRL), Kommissionens delegerade förordning 2015/35 (S2-förordningen)³ samt Eiopas riktlinjer för företagsstyrningssystem (Riktlinjerna)⁴. De bestämmelser som Finansinspektionen refererar till i denna skrivelse finns samlade i bilaga.

Försäkringsföretagen har inom ramen för undersökningen lämnat uppgifter om bemanningen inom i de centrala funktionerna samt om hur mycket tid som avsätts för rollen som funktionsansvarig. Finansinspektionen har inte tagit ställning till om angiven bemanning eller avsatt tid för rollen som funktionsansvarig är tillräcklig. Finansinspektionen kan dock konstatera att det förekommer variationer mellan jämförbara försäkringsföretag såväl vad gäller antalet resurser inom de centrala funktionerna som hur mycket tid den funktionsansvarig avsätter för sitt uppdrag. I vissa fall är skillnaderna markanta. Finansinspektionen kommer att beakta de enskilda försäkringsföretagens svar i denna del inom ramen för den löpande tillsynen.

När det gäller identifierade intressekonflikter som berör centrala funktioner, kan Finansinspektionen utifrån försäkringsföretagens svar konstatera att intressekonflikterna främst gäller situationer då utläggning av utförandet av flera centrala funktioner görs till samma tjänsteleverantör, då utläggning av utförandet görs till tjänsteleverantör i den egna koncernen och resurser ska fördelas mellan det utläggande företaget och leverantören samt vid utläggning till företag med motstående intressen. Finansinspektionen har inom ramen för denna undersökning inte gjort någon bedömning av om hanteringen av de identifierade intressekonflikterna hos det enskilda försäkringsföretaget är tillfredsställande, då befintligt underlag inte bedöms tillräckligt för sådan bedömning. Finansinspektionen kan inom ramen för den löpande tillsynen komma att följa upp hanteringen av de identifierade intressekonflikterna.

Undersökningens utformning och syfte

Bristfälligt införlivade centrala funktioner medför väsentligt ökade risker i försäkringsföretagets upprätthållande av ett ändamålsenlig

---

³ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens II).

⁴ Eiopas Riktlinjer för företagsstyrningssystem, EIOPA-BoS-14/253.

företagsstyrningssystem. Riskerna kan innebära att försäkringsföretagets styrelse och ledning fattar beslut som föranleder ett oönskat risktagande och kan leda till att sundheten i styrningen av försäkringsföretaget äventyras.

Undersökningen omfattar 138 försäkringsföretag. Företagen har i huvudsak besvarat ett flertal flervalfrågor avseende bl.a. upprättande av styrdokument, de centrala funktionernas organisation och arbete, funktionernas rapporteringsrutiner samt hur företagen i övrigt har införlivat de centrala funktionerna i företagsstyrningssystemet. Samtliga försäkringsföretag som aviserades undersökningen har besvarat enkäten.

Syftet med undersökningen har varit att kartlägga hur försäkringsföretagen har införlivat de fyra centrala funktionerna och deras arbete utifrån de krav som ställs i Solvens 2-regelverket. Syftet har vidare varit att på ett samlat sätt informera försäkringsföretagen om gällande krav avseende de fyra centrala funktionerna samt att förmedla de brister Finansinspektionen har identifierat och som återstår för delar av försäkringsbranschen att åtgärda.

Resultatet av undersökningen

Genomförandet av Solvens 2-regelverket har medfört betydande krav på ändamålsenligt införlivande av de fyra centrala funktionerna i försäkringsföretagens företagsstyrningssystem. De fyra funktionerna har centrala roller i upprätthållandet av effektiva riskhanterings- och internkontrollsystem, utvärderingen av företagsstyrningssystemet i sin helhet samt i att stödja styrelsen med oberoende information om hur verksamheten efterlever interna och externa regler. De som ingår i de centrala funktionerna ska uppfylla vissa lämplighetskrav.⁵

Finansinspektionen redogör i det följande först för de funktionsövergripande brister som har konstaterats i undersökningen. Därefter redogörs för de brister som är funktions specifika.

Funktionsövergripande brister

1. Lämplighetsprövning

a) Styrdokument

Finansinspektionen noterar att i enstaka fall saknar försäkringsföretag styrdokument för lämplighetsbedömning av de som ansvarar för respektive utför arbete i en central funktion. Avsaknaden av styrdokumentet förklaras bl.a. med att samtliga centrala funktioner utför sitt arbete utifrån en årsplan som är fastställd av styrelsen. I vissa fall förklaras avsaknaden med att Finansinspektionens genomförda lämplighetsprövning anses vara tillräcklig.

---

⁵ 10 kap. 5 § första stycket FRL.

Försäkringsföretag ska upprätta styrdokument avseende lämplighetskraven.⁶ Vad ett sådant styrdokument bör innehålla framgår av Riktlinjerna.⁷ Ett försäkringsföretag som saknar styrdokument avseende lämplighetsbedömning uppfyller enligt Finansinspektionens bedömning inte bestämmelserna i regelverket. De förklaringar som vissa försäkringsföretag lämnat om varför styrdokument saknas föranleder inte någon annan bedömning.

b) Kontinuitet:

När det gäller frekvensen för försäkringsföretagens genomförande av lämplighetsbedömning av ansvariga för och utförare i centrala funktioner anger cirka en tredjedel av företagen att bedömning inte sker på årlig basis. Frekvenserna varannat, var tredje och var femte år förekommer hos ett tiotal försäkringsföretag. I ett stort antal företag sker lämplighetsbedömning endast i samband med personbyte.

Ett försäkringsföretag ska säkerställa att alla personer som utför centrala funktioner vid varje tidpunkt uppfyller lämplighetskraven.⁸ Vidare bör lämplighetsbedömning ske kontinuerligt.⁹ Finansinspektionens bedömning är att försäkringsföretag som genomför lämplighetsbedömning endast vid personbyte eller som genomför sådan bedömning varannat år eller mer sällan inte kan anses uppfylla kravet på att säkerställa att lämplighetskraven är uppfyllda vid varje tidpunkt. Dessa företag uppfyller enligt Finansinspektionens mening inte heller bestämmelsen om kontinuerlig lämplighetsbedömning. Finansinspektionens uppfattning är att det många gånger kan vara tillräckligt att förnyad lämplighetsbedömning sker åtminstone årligen. Det kan dock uppstå situationer som kräver mer frekventa bedömningar, varför det i företagen bör finnas rutiner för att identifiera och hantera även sådana.¹⁰

c) Bedömning av kvalifikationer (fit) och anseende (proper):

Finansinspektionen noterar att hos ett flertal försäkringsföretag omfattar den löpande lämplighetsbedömningen inte bedömning av både individens kvalifikationer och individens anseende. Hos vissa företag sker bedömning av individens kvalifikationer endast i samband med anställningsförfarandet. Ett antal företag har svarat att bedömning av individens kvalifikationer sker indirekt genom de årliga utvecklingssamtalen. Hos ett fåtal försäkringsföretag sker bedömning av individens anseende genom att individen årligen försäkrar att anseendet är oförändrat sedan föregående år. I enstaka fall, kompletteras sådan försäkran från individen med att företaget inhämtar utdrag ur belastningsregistret, dock inte på årlig basis.

---

⁶ Artikel 273.1 i S2-förordningen.

⁷ Riktlinje 13 i Riktlinjerna.

⁸ Artikel 273.1 i S2-förordningen.

⁹ Riktlinje 13 b i Riktlinjerna.

¹⁰ Jfr riktlinje 13 c i Riktlinjerna.

Ett försäkringsföretag ska ha ändamålsenliga rutiner som säkerställer att alla personer som utför centrala funktioner vid varje tidpunkt uppfyller lämplighetskraven.¹¹ Lämplighetskraven omfattar både kvalifikationer och anseende. I bedömningen av nödvändiga kvalifikationer ingår bl.a. granskning av personens professionella meriter, formella kvalifikationer, kunskaper och relevanta erfarenheter. Bedömningen av en persons lämplighet innefattar en granskning av personens ärlighet och ekonomiska ställning baserad på dokumentation avseende dennes anseende, uppträdande och yrkesutövande, inbegripet straffrättsliga, finansiella och tillsynsrelaterade aspekter som är relevanta för bedömningen.¹² Företagets rutiner bör finnas beskrivna i företagets styrdokument liksom att bedömning av lämplighet bör ske såväl vid provning för en viss funktion som kontinuerligt därefter.¹³

Finansinspektionen anser att företag som bedömer individens kvalifikationer endast vid anställningstillfället, kan inte anses efterleva kravet på att säkerställa att lämplighetskraven uppfylls vid varje tidpunkt.¹⁴ Vad gäller de företag som bedömer individens kvalifikationer i samband med de årliga utvecklingssamtalen är det lämpligt att det i underlaget för sådana samtal tydligt framgår att lämplighetsbedömning har genomförts.

Enligt Finansinspektionens mening kan en bedömning av individens anseende endast baserad på att individen tillhandahåller en årlig försäkran, inte anses uppfylla kravet på att företaget ska säkerställa att lämplighetskraven är uppfyllda. Enligt Finansinspektionens mening måste företaget, för att uppfylla kravet, göra en självständig bedömning. Vidare konstaterar Finansinspektionen att provning avandel endast utgör en delmängd av vad en bedömning avseende anseende ska innefatta.¹⁵ Slutligen gör Finansinspektionen bedömningen att endast i det fall företagets lämplighetsbedömning omfattar bedömning av både kvalifikationer och anseende, är gällande regler uppfyllda.

d) Utlagt utförande

Finansinspektionen noterar att ett fåtal försäkringsföretag vid utläggning av central funktion aldrig genomför lämplighetsbedömning av den/de som utför arbete i funktionen, utan genom villkor i uppdragsavtal ålägger tjänsteleverantören att genomföra sådan bedömning.

Ett försäkringsföretag som ingår uppdragsavtal avseende bl.a. centrala funktioner ska kontrollera att alla de anställda hos tjänsteleverantören som kommer att medverka i utförandet har de kvalifikationer och den lämplighet som krävs.¹⁶ Enligt Finansinspektionens bedömning efterlever inte de företag som inte själva genomför lämplighetsbedömning av den eller de som utför arbete i utlagda centrala funktioner detta krav. Ovan angivna bestämmelser om

¹¹ Artikel 273.1 i S2-förordningen.

¹² Jfr 2 kap. 4 § 4 FRL och artiklarna 273.2 och 273.4 i S2-förordningen.

¹³ Riktlinje 13 b i Riktlinjerna.

¹⁴ Artikel 273.1 i S2-förordningen.

¹⁵ Artikel 273.4 i S2-förordningen.

¹⁶ Artikel 274.5 c i S2-förordningen.

styrdokument och ändamålsenliga rutiner avseende lämplighetsbedömning gäller även vid utläggning av centrala funktioner.¹⁷

2. Oberoende ställning

Finansinspektionens bedömning avseende centrala funktioners beslutsfattande i verksamhetskommittéer som redogörs för nedan gäller inte den funktion som vid utläggning av en central funktion utgör s.k. beställansvarig för funktionen.

Finansinspektionens konstaterar att i ett flertal försäkringsföretag har personer som ingår i en central funktion en beslutsfattande ställning i kommittéer i verksamheten, vilka behandlar frågor avseende exempelvis produktutveckling, skadereglering, investeringar, ersättningsystem samt frågor av finansiell karaktär.

Försäkringsföretag ska införliva funktioner i organisationsstrukturen på ett sätt som garanterar frihet från påverkan som kan äventyra funktionens förmåga att utföra sina uppgifter på ett objektivt, korrekt och oberoende sätt.¹⁸ Att en person i en central funktion har en beslutsfattande roll i en verksamhetskommitté som behandlar frågor som avser den operativa verksamhet som funktionen ansvarar för att utvärdera eller övervaka, innebär enligt Finansinspektionens bedömning att bestämmelsen om oberoende inte efterlevs. Denna bedömning avseende kravet på oberoende avser dock endast situationen då en central funktion har en beslutsfattande roll och inte då en central funktion deltar i en kommitté i egenskap av rådgivare eller är adjungerad ledamot utan beslutanderätt. Den senare rollen som rådgivare äventyrar inte den centrala funktionens oberoende ställning såsom den beslutsfattande rollen gör. Finansinspektionens uppfattning avseende centrala funktioners deltagande i en ledningsgrupp är densamma som vid deltagande i en verksamhetskommitté.

Finansinspektionen noterar särskilt de fall när personer som ingår i internrevisionsfunktionen har en beslutsfattande roll i diverse verksamhetskommittéer såsom exempelvis skadekommitté, ersättningsutskott, finansutskott eller kapitalutskott. Kravet på internrevisionsfunktionens oberoende ställning framhålls särskilt i regelverket.¹⁹ Mot bakgrund av dessa regler är Finansinspektionens bedömning att det är klart oförenligt med regelverket att de som ingår i internrevisionsfunktionen fattar beslut i frågor som avser den operativa verksamheten. Internrevisionsfunktionen ska utföra sina uppgifter med opartiskhet och vara oberoende av den verksamhet som utvärderas.²⁰

---

¹⁷ Jfr även riktlinje 14 i Riktlinjerna.

¹⁸ Artikel 268.1 i S2-förordningen.

¹⁹ 10 kap. 17 § FRL, riktlinje 40 i Riktlinjerna.

²⁰ 10 kap. 17 § FRL.

Funktionsspecifika brister

3. Riskhanteringsfunktionen

a) Proaktiv riskbedömning

Finansinspektionen noterar att i ett trettiotal försäkringsföretag har riskhanteringsfunktionen inte identifierat och rapporterat framväxande risker under 2017. Den huvudsakliga förklaringen till detta är otillräckliga resurser inom riskhanteringsfunktionen. I några fall har det i förklarats med att företaget bedömer att det har en god riskkontroll.

Det åligger riskhanteringsfunktionen att identifiera och bedöma framväxande risker.²¹ Vidare framgår av regelverket att funktionen ska ha nödvändiga resurser för att fullgöra sina skyldigheter.²² Finansinspektionens bedömning är att de företag som inte identifierar och bedömer framväxande risker inte uppfyller kravet i regelverket. Att riskhanteringsfunktionen har bristande resurser eller att företaget anser sig god kontroll över sina risker utgör inte skäl för bristande regelefterlevnad. Finansinspektionen konstaterar att det åligger försäkringsföretagen att se till att riskhanteringsfunktionen har de resurser funktionen behöver för att kunna fullgöra sina uppgifter.

b) Samarbete med aktuariefunktionen

I ett fåtal försäkringsföretag saknas ett etablerat samarbete mellan riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen. Avsaknad av samarbete förklaras bl.a. med att sådant samarbete inte anses nödvändigt, att funktionerna ska fungera oberoende av varandra och därför inte bör samarbeta i direkta frågor och att det är försvårande att etablera ett fungerande samarbete i det fall utförande i funktionerna är utlagt till olika externa parter.

Riskhanteringsfunktionen ska samarbeta nära med aktuariefunktionen.²³ Både riskhanteringsfunktionen och aktuariefunktionen har centrala roller i upprätthållandet av ett försäkringsföretags riskhanteringssystem, vilket förutsätter ett samarbete mellan funktionerna i relevanta delar. Finansinspektionen konstaterar att de försäkringsföretag som saknar sådant samarbete inte uppfyller kravet enligt regelverket samt att de angivna förklaringarna inte motiverar åsidosättande av ett försäkringsföretags skyldighet att etablera ett välfungerade samarbete mellan de två centrala funktionerna.

4. Funktionen för regelefterlevnad

a) Rapporteringsvägar

Finansinspektionen noterar att rapportering från funktionen för regelefterlevnad i enstaka fall inte sker direkt till försäkringsföretagets styrelse

---

²¹ Artikel 269.1 e i S2-förordningen.

²² Artikel 268.2 i S2-förordningen.

²³ Artikel 269.2 c i S2-förordningen.

utan endast till den verkställande direktören som i sin tur rapporterar vidare till styrelsen.

Funktionen för regelefterlevnad ska rapportera till både styrelsen och den verkställande direktören.²⁴ Finansinspektionen konstaterar att de försäkringsföretag där funktionen för regelefterlevnad inte rapporterar direkt även till styrelsen inte uppfyller kraven i regelverket. Avsaknad av självständig rapportering från funktionen till styrelsen innebär även att bestämmelsen om att företagets rapporteringsvägar ska garantera frihet från påverkan som kan äventyra funktionens förmåga att utföra sina uppgifter på ett objektiva, korrekt och oberoende sätt inte efterlevs.²⁵

b) Strategi

Av enkätsvaren framgår att i flertalet försäkringsföretag saknar funktionen för regelefterlevnad en fastställd strategi. Avsaknad av en fastställd strategi förklaras bl.a. med att funktionen arbetar efter en fastställd års- eller granskningsplan som anses ersätta en fastställd strategi. En annan förklaring som anges är att en strategi för funktionen inte anses nödvändig då det ingår i funktionens normala arbetssätt att säkerställa försäkringsföretagets efterlevnad av gällande lagar, regler och förordningar.

Det ska finnas en fastställd strategi som ska beskriva funktionens ansvarsområden, befogenheter och rapporteringsskyldigheter.²⁶ Enligt Finansinspektionens uppfattning ska strategin utgöra ett ramverk för funktionens uppdrag. Vidare anser Finansinspektionen att kravet på att strategin ska vara fastställd innebär att den ska vara dokumenterad. En års- eller granskningsplan utgör enligt Finansinspektionens bedömning inte en strategi i regelverkets mening, utan motsvarar ett sådant arbetsprogram som enligt samma bestämmelse också ska finnas. Finansinspektionen håller med om att det i funktionens ansvarsområde ingår att bedöma försäkringsföretagets efterlevnad av gällande lagar, regler och förordningar. Det utgör dock inte skäl att underlåta att fastställa en strategi för funktionen. Finansinspektionen konstaterar att de försäkringsföretag som saknar en strategi för funktionen för regelefterlevnad inte uppfyller kravet i regelverket.

c) Arbetsprogram

Finansinspektionen noterar att enstaka försäkringsföretag saknar ett fastställt arbetsprogram för funktionen för regelefterlevnad. Avsaknad av arbetsprogram motiveras bl.a. med att den beställansvarige för funktionen utgörs av en styrelseledamot som kontinuerligt informerar styrelsen om funktionens arbete.

Det ska finnas ett fastställt arbetsprogram som ska beskriva funktionens planerade aktiviteter med beaktande av företagets samtliga relevanta verksamhetsområden och deras exponering för risken för bristande

---

²⁴ 10 kap. 16 § 1 FRL och artikel 268.1 i S2-förordningen.

²⁵ Artikel 268.1 i S2-förordningen.

²⁶ Artikel 270.1 i S2-förordningen.

regelefterlevnad.²⁷ Kravet på att arbetsprogrammet ska vara fastställt innebär enligt Finansinspektionens mening att det ska vara dokumenterat. Att programmet ska beskriva funktionens planerade aktiviteter innebär vidare enligt Finansinspektionens uppfattning att det ska innehålla kommande aktiviteter, dvs. inte utgöra en beskrivning av vad som har genomförts. Finansinspektionen ifrågasätter därför att den kontinuerliga information som en styrelseledamot lämnar till styrelsen om funktionens arbete uppfyller denna bestämmelse. Finansinspektionen konstaterar att de försäkringsföretag som saknar ett arbetsprogram för funktionen för regelefterlevnad inte uppfyller kravet i regelverket.

5. Funktionen för internrevision

a) Revisionsplan

Finansinspektionen noterar att i enstaka fall saknar funktionen för internrevisionen en revisionsplan. Som förklaring anges exempelvis att funktionens arbete bedrivs endast inom ramen för den koncernövergripande internrevisionsplanen.

Internrevisionsfunktionen ska inrätta, genomföra och upprätthålla en revisionsplan som med beaktande av företagets samtliga verksamheter och företagsstyrningssystemet i dess helhet ska beskriva de revisionsaktiviteter som ska bedrivas under de kommande åren.²⁸ Företaget bör säkerställa att planen omfattar alla viktiga verksamheter som ska granskas inom en rimlig tidsperiod.²⁹ Finansinspektionens uppfattning är att en revisionsplan ska utgå från det enskilda försäkringsföretagets perspektiv och förutsättningar och inte från koncernens. En koncernövergripande internrevisionsplan kan därför inte ersätta en sådan revisionsplan som ska finnas i ett försäkringsföretag. Sådana delar i en koncernövergripande internrevisionsplan som är relevanta för försäkringsföretaget kan dock ingå i försäkringsföretagets individuella revisionsplan. Finansinspektionens bedömning är att de företag som saknar en revisionsplan som utgår från företagets egna perspektiv och förutsättningar inte uppfyller kraven i regelverket.

b) Metodisk riskanalys

Av de företag som anger att funktionen för internrevision har en revisionsplan anger ett fåtal att revisionsplanen inte grundas på en metodisk riskanalys. Förklaringarna till varför planen saknar sådan analys varierar. Bl.a. anges som förklaring att verksamheten är relativt nystartad och att funktionen inte har hunnit etablera ett fullständigt arbetssätt. I ett annat fall anges som förklaring att det åligger styrelsen att besluta om vad internrevisionsfunktionen ska granska. Hänvisning till koncernens revisionsplan förekommer även för denna frågeställning.

---

²⁷ Artikel 270.1 i S2-förordningen.

²⁸ Artikel 271.3 a i S2-förordningen.

²⁹ Riktlinje 43 i Riktlinjerna.

Internrevisionsfunktionen ska fastställa sina prioriteringar utifrån ett riskbaserat tillvägagångssätt.³⁰ Vidare bör företaget säkerställa att planen för internrevision grundas på en metodisk riskanalys.³¹ Finansinspektionen konstaterar att åligger internrevisionsfunktionen att informera styrelsen om revisionsplanen och inte vice versa.³² Finansinspektionens bedömning är att de företag som inte efterlever dessa bestämmelser inte uppfyller kraven i regelverket.

c) Framåtblickande perspektiv

Enstaka företag anger att framåtblickande perspektiv saknas i revisionsplanen. Vissa av dessa företag förklarar avsaknaden med att revisionsplanen baseras på en reaktiv åtgärdsinsats som avser uppföljning av brister som internrevisionsfunktionen identifierat genom tidigare granskning. I andra fall anges som förklaring att revisionsplanen fokuserar på det innevarande året. Några företag anger att det framåtblickade perspektivet kommer att inkluderas i revisionsplanen framöver.

Revisionsplanen ska beskriva de revisionsaktiviteter som ska bedrivas under de kommande åren.³³ Enligt Finansinspektionens mening betonar detta krav vikten av proaktivitet i internrevisionsfunktionens uppdrag. I det fall revisionsplanen är begränsad till reaktiv och åtgärdsbetingad ansats eller endast fokuserar på innevarande år, anser Finansinspektionen att planen inte efterlever aktuell bestämmelse. Kravet på framåtblickande perspektiv åsidosätter dock inte internrevisionens skyldighet att även kontrollera efterlevnaden av de beslut styrelsen fattat på grundval av de rekommendationer som internrevisionsfunktionen har lämnat efter utförd granskning.³⁴

d) Oberoende ställning

Finansinspektionen noterar att i enstaka fall utför internrevisionsfunktionen operativa uppgifter. Ett exempel på en sådan operativ uppgift är genomförandet av vissa beräkningar inom ramen för ORSA-arbetet. Enstaka företag har uppgivit att funktionen för internrevision är mottagare av ärenden som gäller s.k. visselblåsning.

Funktionen för internrevision ska utföra sina uppgifter med opartiskhet och vara oberoende från den verksamhet som utvärderas.³⁵ Finansinspektionen anser att det med hänsyn till regelverkets starka krav på funktionens oberoende ställning, är direkt olämpligt och inte förenligt med detta krav att funktionen genomför beräkningar inom ramen för ORSA-arbetet.

---

³⁰ Artikel 271.3 b i S2-förordningen.

³¹ Riktlinje 43 i Riktlinjerna.

³² Artikel 271.3 c i S2-förordningen.

³³ Artikel 271.3 a i S2-förordningen.

³⁴ Artikel 271.3 e i S2-förordningen.

³⁵ 10 kap. 17 § FRL.

Att funktionen för internrevision av försäkringsföretaget utses som mottagare av ärenden avseende visseblåsning kan Finansinspektionen inte se utgör något hinder i förhållande till gällande bestämmelser.

6. Aktuariefunktionen

a) Rapporteringsvägar

Finansinspektionen noterar att rapportering från aktuariefunktionen i enstaka fall inte sker direkt till försäkringsföretagets styrelse utan endast till den verkställande direktören som i sin tur rapporterar vidare till styrelsen.

Aktuariefunktionen ska rapportera till både styrelsen och den verkställande direktören.³⁶ Finansinspektionen konstaterar att de försäkringsföretag där aktuariefunktionen inte rapporterar även till styrelsen inte uppfyller kravet i regelverket. Avsaknad av självständig rapportering från funktionen till styrelsen innebär även att bestämmelsen om att företagets rapporteringsvägar ska garantera frihet från påverkan som kan äventyra funktionens förmåga att utföra sina uppgifter på ett objektiva, korrekt och oberoende sätt inte efterlevs.³⁷

b) Rapporteringsfrekvens och innehåll

När det gäller frekvensen för aktuariefunktionens rapportering till styrelsen och den verkställande direktören anger ett fåtal företag att rapportering endast sker vid behov eller vid identifierade brister. Dessa företag har inte redogjort för vilka omständigheter som kan föranleda rapportering till styrelsen från aktuariefunktionen.

Aktuariefunktionen ska minst en gång per år ska lämna en skriftlig rapport till styrelsen.³⁸ För det fall den behovsstyrda rapporteringen inte innebär åtminstone årlig rapportering, är Finansinspektionens bedömning att bestämmelsen i regelverket inte efterlevs.

Vad gäller kraven på rapporteringens innehåll konstaterar Finansinspektionen att aktuariefunktionen i sin skriftliga rapport ska redogöra för sitt utförda arbete och resultatet av detta, tydligt identifiera alla brister och avge rekommendationer om hur dessa bör åtgärdas.³⁹ Vidare ska funktionen rapportera i frågor som rör metoder, beräkningar och bedömningar av de försäkringstekniska avsättningarna, värderingen av försäkringsriskerna och återförsäkringsskydd och andra riskreduceringstekniker.⁴⁰ Finansinspektionen ifrågasätter att en behovsstyrd rapportering kan säkerställa att aktuariefunktionens rapportering är fullständig.

---

³⁶ 10 kap. 18 § 2 FRL.

³⁷ Artikel 268.1 i S2-förordningen.

³⁸ Artikel 272.8 i S2-förordningen.

³⁹ Artikel 272.8 i S2-förordningen.

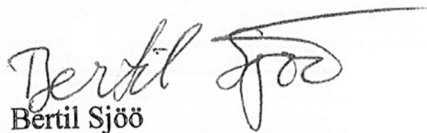
⁴⁰ 10 kap. 18 § 2 FRL

Ärendet avslutas

De svar som har lämnats inom ramen för denna enkätundersökning föranleder i nuläget inte några enskilda åtgärder mot de företag som omfattas av undersökningen från Finansinspektionens sida. Ärendet kommer därför att avslutas.

Finansinspektionen kan inom ramen för den löpande tillsynen komma att följa upp de svar som har lämnats samt att identifierade brister har åtgärdats. Finansinspektionen rekommenderar er att framöver fortsatt säkerställa att de centrala funktionerna är införlivade i ert företagsstyrningssystem på ett ändamålsenligt sätt och i enlighet med gällande regelkrav samt att funktionerna ges tillräckliga förutsättningar att fullgöra sina uppdrag. Försäkringsföretagens centrala funktioner och dess arbete är vid var tid ett prioriterat område för Finansinspektionen.

FINANSINSPEKTIONEN

Bertil Sjöo
Avdelningschef
Försäkringstillsyn

Alexi Andersson
Senior finansinspektör

Bilaga

Försäkringsrörelselagen (2010:2043)

2 kap. 4 § 4

Ett företag ska ges tillstånd att driva försäkringsrörelse, om de som avses ingå i styrelsen för företaget eller vara verkställande direktör i det, eller vara ersättare för någon av dem, eller de som avses ansvara för en sådan central funktion som avses i 10 kap. 4 § första stycket har de insikter och den erfarenhet som måste krävas av den som deltar i styrningen av ett försäkringsföretag och även i övrigt är lämpliga för en sådan uppgift.

10 kap. 5 § första stycket

Ett försäkringsföretag ska säkerställa att den som ingår i styrelsen för företaget eller är verkställande direktör i det, eller är ersättare för någon av dem, eller den som ansvarar för eller utför arbete i en central funktion i företaget uppfyller de krav som anges i 2 kap. 4 § 4.

10 kap. 16 § 1

Funktionen för regelefterlevnad ska rapportera till styrelsen och den verkställande direktören i fråga om efterlevnaden av

- a) bestämmelserna i denna lag och föreskrifter som har meddelats med stöd av lagen,
- b) bestämmelser som har meddelats av Europeiska kommissionen med anledning av Solvens II-direktivet, och
- c) de riktlinjer och rekommendationer som har meddelats med anledning av det direktivet av Europeiska försäkrings- och tjänstepensionsmyndigheten, Finansinspektionen och, om företaget har inrättat en sekundäretablering i ett land inom EES, den behöriga myndigheten i det landet.

10 kap. 17 §

Funktionen för internrevision ska

1. utvärdera systemet för internkontroll,
2. utvärdera andra delar av företagsstyrningssystemet, och
3. rapportera resultat och lämna rekommendationer efter utvärderingarna till företagets styrelse.

Funktionen för internrevision ska utföra sina uppgifter med opartiskhet och vara oberoende från den verksamhet som utvärderas.

10 kap. 18 § 2

Aktuariefunktionen ska bistå styrelsen och den verkställande direktören och på eget initiativ rapportera till dem i frågor som rör metoder, beräkningar och bedömningar av

- a) de försäkringstekniska avsättningarna,
- b) värderingen av försäkringsriskerna, och
- c) återförsäkringsskydd och andra riskreduceringstekniker.

S2-förordningen⁴¹

Artikel 268.1

Försäkrings- och återförsäkringsföretag ska införliva funktioner och tillhörande rapporteringsvägar i organisationsstrukturen på ett sätt som garanterar frihet från påverkan som kan äventyra funktionens förmåga att utföra sina uppgifter på ett objektivt, korrekt och oberoende sätt. Varje funktion ska ytterst vara ansvarig inför och rapportera till förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet och ska vid behov samarbeta med de övriga funktionerna vid fullgörandet av deras uppgifter.

Artikel 268.2

De personer som utför en funktion ska på eget initiativ kunna kommunicera med alla anställda och ha nödvändiga befogenheter, resurser och sakkunskaper samt obegränsad tillgång till all relevant information som de behöver för att fullgöra sina skyldigheter.

Artikel 269.1

Riskhanteringsfunktionen ska fullgöra följande uppgifter:

- c) Övervakning av den allmänna riskprofilen för företaget som helhet.
- e) Identifiering och bedömning av framväxande risker.

Artikel 269.2

Riskhanteringsfunktionen ska uppfylla följande krav:

- c) Samarbeta nära med aktuariefunktionen.

Artikel 270.1

Ett försäkrings- och återförsäkringsföretags funktion för regelefterlevnad ska fastställa en strategi och ett arbetsprogram för regelefterlevnad. Strategin ska beskriva funktionens ansvarsområden, befogenheter och rapporteringsskyldigheter. Arbetsprogrammet ska beskriva funktionens planerade aktiviteter med beaktande av försäkrings- och återförsäkringsföretags samtliga relevanta verksamhetsområden och deras exponering för risken för bristande regelefterlevnad.

Artikel 271.3

Internrevisionsfunktionen ska fullgöra följande uppgifter:

- a) Inrätta, genomföra och upprätthålla en revisionsplan som med beaktande av försäkrings- eller återförsäkringsföretagets samtliga verksamheter och företagsstyrningssystemet i dess helhet ska beskriva de revisionsaktiviteter som ska bedrivas under de kommande åren.
- b) Fastställa sina prioriteringar utifrån ett riskbaserat tillvägagångssätt.
- c) Informera förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet om revisionsplanen.

---

⁴¹ Kommissionens delegerade förordning (EU) 2015/35 av den 10 oktober 2014 om komplettering av Europaparlamentets och rådets direktiv 2009/138/EG om upptagande och utövande av försäkringsverksamhet (Solvens II)

- d) Utfärda rekommendationer på grundval av resultatet av arbetet enligt led a och minst en gång per år lämna en skriftlig rapport till förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet om sina undersökningsresultat och rekommendationer.
- e) Kontrollera efterlevnaden av de beslut som förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet fattat på grundval av de rekommendationer som avses i led d.

Artikel 272.8

Aktuariefunktionen ska minst en gång per år lämna en skriftlig rapport till förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet. I rapporten ska aktuariefunktionen dokumentera alla verksamheter som den har utfört och dessas resultat, tydligt identifiera alla brister och avge rekommendationer om hur dessa brister bör åtgärdas.

Artikel 273.1

Försäkrings- och återförsäkringsföretag ska inrätta, genomföra och upprätthålla dokumenterade styrdokument och ändamålsenliga rutiner som säkerställer att alla personer som leder företagets verksamhet eller utför andra centrala funktioner vid varje tidpunkt uppfyller lämplighetskraven i den mening som avses i artikel 42 i direktiv 2009/138/EG.

Artikel 273.2

Bedömningen av huruvida en person har nödvändiga kvalifikationer ska innefatta en granskning av personens professionella meriter, formella kvalifikationer, kunskaper och relevanta erfarenheter inom försäkringssektorn, andra finanssektorer eller andra branscher och ska beakta de arbetsuppgifter som personen tilldelats och i dennes fall de relevanta kunskaper som behövs när det gäller försäkringar, finansområdet, redovisning, aktuariell förmåga och ledarskapsförmåga.

Artikel 273.4

Bedömningen av huruvida en person är lämplig ska innefatta en granskning av personens ärlighet och ekonomiska ställning baserad på dokumentation avseende dennes anseende, uppträdande och yrkesutövande, inbegripet straffrättsliga, finansiella och tillsynsrelaterade aspekter som är relevanta för bedömningen.

Artikel 274.5

Ett försäkrings- och återförsäkringsföretag som ingår uppdragsavtal beträffande kritiska eller viktiga operativa funktioner eller verksamheter ska uppfylla följande krav:

- c) Kontrollera att tjänsteleverantören har de ekonomiska resurser som krävs för att korrekt och tillförlitligt utföra de tillkommande uppgifterna samt att alla de anställda hos tjänsteleverantören som kommer att medverka i utförandet av de funktioner eller verksamheter som omfattas av uppdragsavtal har de kvalifikationer och den lämplighet som krävs.

Eiopas Riktlinjer för företagsstyrningssystem, EIOPA-BoS-14/253:

Riktlinje 13 – Styrdokument och rutiner när det gäller lämplighet

- 1.45. Företaget bör ha ett styrdokument när det gäller lämplighetskraven som åtminstone omfattar
- a) en beskrivning av rutiner för att identifiera de funktioner som omfattas av anmälningsskraven och för anmälan till tillsynsmyndigheten;
  - b) en beskrivning av rutiner för att bedöma lämpligheten hos de personer som faktiskt leder företaget eller innehar andra nyckelfunktioner, när de prövas för en viss funktion och därefter även kontinuerligt;
  - c) en beskrivning av de situationer som kan föranleda en förnyad prövning av lämplighetskraven;
  - d) en beskrivning av rutiner för att på grundval av interna krav bedöma färdigheter, kunskap, sakkunskap samt personlig integritet hos övrig relevant personal som inte omfattas av kraven i artikel 42 i Solvens II-direktivet, när de prövas för en viss funktion och därefter även kontinuerligt.

Riktlinje 14 – Uppdragsavtal avseende nyckelfunktioner

- 1.46. Företaget bör tillämpa rutinerna för lämplighetskrav för att bedöma de personer som tjänsteleverantören eller dennes underleverantörer använder för att utföra en nyckelfunktion som omfattas av ett uppdragsavtal.
- 1.47. Företaget bör internt utse en person som har det övergripande ansvaret för den nyckelfunktion som omfattas av uppdragsavtalet och se till att denne är lämplig och har tillräckliga kunskaper och erfarenheter när det gäller den nyckelfunktionen för att kunna kontrollera tjänsteleverantörens utförande av tjänsten och resultat. Den utsedda personen bör i enlighet med artikel 42.2 i Solvens II-direktivet anses vara ansvarig för nyckelfunktionen och ska därför meddelas till tillsynsmyndigheten.

Riktlinje 40 – Internrevisionsfunktionens oberoende

- 1.84. Företaget bör säkerställa att internrevisionsfunktionen inte utför några operativa funktioner och att den är fri från otillbörlig påverkan från andra funktioner, inbegripet nyckelfunktioner.
- 1.85. Företaget bör säkerställa att internrevisionsfunktionen, när den genomför revisioner och utvärderar och rapporterar revisionsresultaten, inte påverkas av förvaltnings-, lednings- eller tillsynsorganet på ett sätt som kan ha en negativ inverkan på dess oberoende och opartiskhet.

Riktlinje 43 – Plan för internrevision:

- 1.90. Företaget bör säkerställa att planen för internrevision
- a) grundas på en metodisk riskanalys som beaktar samtliga verksamheter och hela företagsstyrningssystemet samt förväntad utveckling av verksamheter och innovationer;
  - b) omfattar alla viktiga verksamheter som ska granskas inom en rimlig tidsperiod.